

**ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«ПРИДНІПРОВСЬКА ДЕРЖАВНА АКАДЕМІЯ БУДІВНИЦТВА ТА АРХІТЕКТУРИ»**

КАФЕДРА ЕКОНОМІКИ ТА ПІДПРИЄМНИЦТВА
(повна назва кафедри)

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Проректор з науково-педагогічної
та навчальної роботи
Р. Б. Папірник

» вересня 2019 року

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Ціноутворення в будівництві

(назва навчальної дисципліни)

спеціальність 072 «Фінанси, банківська справа та страхування»

(шифр і назва спеціальності)

освітньо-професійна програма «Фінанси і кредит»

(назва освітньої програми)

освітній ступінь бакалавр

(назва освітнього ступеня)

форма навчання денна

(денна, заочна, вечірня)

розробник Борудін Максим Олександрович

(прізвище, ім'я, по батькові)

1. АНОТАЦІЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Програма вивчення навчальної дисципліни «Ціноутворення в будівництві» складена відповідно до освітньої програми підготовки бакалаврів спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування».

Предметом дисципліни є загальні складові ціноутворення у будівництві та вивчення закономірностей ринкової економіки, що враховуються при встановленні цін, а також процесів і методів ціноутворення. В умовах ринкової економіки найважливішим господарською діяльністю і народногосподарських пропорцій виступають ціни, що визначають їх роль та значення. Ціни визначають структуру економіки та пов'язані з цими змінами, розподілення та рух факторів виробництва по галузям, рішення соціальних аспектів суспільства. Для незалежних виробників, що працюють на ринку, незалежно від форм власності та видів діяльності питання ціноутворення пов'язане не тільки з ефективністю проведення фінансово-господарської діяльності, а із самим їх існуванням. Правильна методика встановлення ціни, раціональна цінова політика та стратегія, оптимізація структури ціни являються необхідною умовою ефективної діяльності господарських суб'єктів.

2. ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

	Години	Кредити	Семестр	
			VII	
Всього годин за навчальним планом, з них:	90	3	90	

Аудиторні заняття, у т.ч:		30		30	
лекції		16		16	
лабораторні роботи					
практичні заняття		14		14	
Самостійна робота, у т.ч:		60		60	
підготовка до аудиторних занять		20		20	
підготовка до контрольних заходів		20		20	
виконання курсового проекту або роботи					
опрацювання розділів програми, які не викладаються на лекціях		20		20	
підготовка до екзамену					
Форма підсумкового контролю				Залік	

3. СТИСЛИЙ СПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Мета дисципліни - надання студентам ґрунтовних знань з дисципліни “Ціноутворення у будівництві” шляхом отримання практичних навичок при визначенні цін на продукцію будівництва – будови і споруди промислового та цивільного призначення, а також на окремі види будівельно-монтажних робіт.

Завдання дисципліни: засвоїти основні принципи формування ціноутворення на будівельному підприємстві; оволодіти навичками самостійно розробляти ціну на будівельну продукцію, управляти процесом ціноутворення у діяльності будівельного підприємства.

Пререквізити дисципліни: «Загальний курс будівництва», «Технологія будівельного виробництва», «Основи архітектури», «Економіка підприємства».

Постреквізити дисципліни: «Маркетинг промислового підприємства», «Бюджетна система».

Компетентності:

ЗК1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК2. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК7. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК8. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК10. Здатність працювати у команді.

ЗК11. Здатність спілкуватися з представниками інших професій груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності).

ЗК12. Здатність працювати автономно.

СК1. Здатність досліджувати тенденції розвитку економіки за допомогою інструментарію макро- та мікроекономічного аналізу, оцінювати сучасні економічні явища.

СК5. Здатність застосовувати знання законодавства у сфері монетарного, фіскального регулювання та регулювання фінансового ринку.

СК6. Здатність застосовувати сучасне інформаційне та програмне забезпечення для отримання та обробки даних у сфері фінансів, банківської справи та страхування.

СК7. Здатність складати та аналізувати фінансову звітність.

СК8. Здатність виконувати контрольні функції у сфері фінансів, банківської справи та страхування.

СК10. Здатність визначати, обґрунтовувати та брати відповідальність за професійні рішення.

СК11. Здатність підтримувати належний рівень знань та постійно підвищувати свою професійну підготовку

Заплановані результати навчання. У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен:

РН17. Визначати та планувати можливості особистого професійного розвитку.

PH18. Демонструвати базові навички креативного та критичного мислення у дослідженнях та професійному спілкуванні..

Методи навчання:

- словесні: лекція (вступна, тематична, оглядова, підсумкова). Проведення лекційних занять включає: викладення теоретичного матеріалу; оглядові лекції з використанням опорного конспекту; лекції-дискусії, лекції-візуалізації із використанням мультимедійних технологій;

- практичні (практична робота, ділові ігри, вирішення задач та ін.),

- наочні (ілюстрація, спостереження, демонстрація, відео-метод показ, пред'явлення матеріалу).

Форми навчання: індивідуальні, групові, аудиторні, поза аудиторні.

4. СТРУКТУРА (ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН) ДИСЦИПЛІНИ

Назва змістових модулів і тем	Кількість годин, у тому числі				
	усього	л	п	лаб.	с.р
Змістовий модуль 1. Ціноутворення в будівництві					
Введення в дисципліну «Ціноутворення в будівництві»	6	2			4
Склад, порядок розроблення, погодження та затвердження проектної документації для будівництва	12	2	2		8
Система кошторисного нормування і ціноутворення в будівництві	16	2	2		12
Правила складання інвесторської кошторисної документації	18	4	2		12
Правила визначення вартості будівництва	18	2	4		12
Договірні ціни у будівництві і особливості взаєморозрахунків за обсяги виконаних робіт.	10	2	2		6
Правила визначення загальної робничих та адміністративних витрат	10	2	2		6
Усього годин	90	16	14		60

5. ЛЕКЦІЙНИЙ КУРС

№ зан.	Тема занять	Кількість годин
1	Введення в дисципліну «Ціноутворення в будівництві»	2
2	Склад, порядок розроблення, погодження та затвердження проектної документації для будівництва	2
3	Система кошторисного нормування і ціноутворення в будівництві	2
4, 5	Правила складання інвесторської кошторисної документації	4
6	Правила визначення вартості будівництва	2
7	Договірні ціни у будівництві і особливості взаєморозрахунків за обсяги виконаних робіт.	2
8	Правила визначення загальної виробничих та адміністративних витрат	2

6. ТЕМИ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

№ зан.	Тема занять	Кількість годин
1, 2	Складання локальних кошторисів на будівельно-монтажні роботи та відомостей ресурсів до них	4
3	Використання коефіцієнтів в розрахунках кошторисної вартості БМР. Поточні ціни на трудові і матеріально-технічні ресурси..	2
4	Розрахунок прямих витрат в кошторисної документації.	2
5	Порядок складання зведеного кошторисного розрахунку за формою №1.	2
6	Порядок формування договірної ціни. Прямі витрати, загальновиробничі і інші витрати у складі договірної ціни	2
7	Розрахунок загальновиробничих та адміністративних витрат	2

7. ТЕМИ ЛАБОРАТОРНИХ ЗАНЯТЬ

Навчальним планом лабораторні заняття не передбачені.

8. САМОСТІЙНА РОБОТА

№ п/п	Вид роботи / Назва теми	Кількість годин
1	підготовка до аудиторних занять	20
2	підготовка до контрольних заходів	20
3	виконання курсового проекту або роботи	
4	Опрацювання розділів програми, які не викладаються на лекціях:	20
	Незавершене будівельне виробництво	5
	Фінансовий план будівельної організації	5
	Економічна ефективність нововведень	5
	Фінансування інноваційних процесів	5
	Усього годин	60

9. МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

Оцінювання знань студентів з дисципліни здійснюється на основі результатів поточного контролю.

Поточний контроль здійснюється під час проведення занять. Основними методами поточного контролю є усне опитування та практична перевірка.

10. ПОРЯДОК ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Максимальна оцінка за змістовий модуль – 100 балів.

Оцінка поточного контролю за змістовий модуль складається з:

- присутності студента на лекціях (максимальна кількість – 8 балів. 1 лекція – 1 бал);
- присутності студента на практичних заняттях (максимальна кількість – 7 балів. 1 практичне заняття – 1 бал);
- конспектування розділів програми, які не викладаються на лекціях – 10 балів: надання повного розгорнутого конспекту – 10 балів; якщо у конспекті допущені неprincipові помилки, відсутня необхідна деталізація, студент одержує 8-9 балів; якщо у конспекті розкрито сутність питання, але допущені невірні тлумачення, студент одержує 6-7 балів;

студент не повністю розкрив сутність питання, у відповіді допущені грубі помилки – 3-5 балів; якщо у відповіді містяться принципові помилки, або повністю відсутня відповідь – 0-2 балів.

Практична робота з розрахунку кошторисів. (максимальна оцінка за зроблену практичну роботу 35 балів):

– Студент дав повну і розгорнуту відповідь на теоретичне питання та правильно розв'язав практичне завдання. При цьому він показав вміння логічно і послідовно викладати матеріал роботи, проводити розрахунки і робити висновки. Робота написана грамотно і акуратно – 31-35 балів

– Студент дав повну, але стислу відповідь на теоретичне питання та розв'язав практичне завдання з незначними помилками. При цьому він показав вміння якісно викладати теоретичний матеріал, проводити розрахунки і робити висновки. Робота написана грамотно і акуратно. В роботі допускаються незначні помилки, які не знижують теоретичну та практичну цінність роботи – 21-30 балів.

– Студент дав не повну відповідь на теоретичне питання та розв'язав практичне завдання зі значними помилками. При цьому він не показав вміння якісно викладати теоретичний матеріал, проводити розрахунки без значних помилок і робити якісні висновки. Робота написана грамотно і акуратно. В роботі допущені значні помилки, які знижують теоретичну та практичну цінність роботи, але дозволяють оцінити її позитивно – 11-20 балів.

– Студент не дав відповідь на теоретичне питання та не розв'язав практичне завдання. В роботі допущені грубі помилки, які не дозволяють позитивно оцінити і вимагають її переробки – 0-10 балів.

Відповідь на два теоретичні запитання (максимальна кількість 40 балів). За кожен правильну відповідь студент отримує 20 балів.

Максимальна кількість балів за кожне теоретичне питання – 20 балів:

– Студент повністю розкрив теоретичне питання, показав вміння логічно і послідовно викладати матеріал, робити висновки, наводити, де можливо, приклади з наданням фактичного і статистичного матеріалу. На додаткові запитання викладача студент відповідає якісно – 16-20 балів;

– Відповідь і висновки на теоретичне питання студентом виконані правильно, але стисло і не повно. Матеріал викладено без наведення достатньої кількості прикладів і статистичних даних. На додаткові питання викладача студент відповідає не в повному обсязі - 11-15 балів

– Студент стисло розкрив суть теоретичного питання, але не в повному обсязі і з грубими помилками. Правильні висновки по теоретичному питанню студент робить не самостійно, а лише з урахуванням наведених викладачем запитань. На додаткові питання викладача студент відповідає з значними помилками - 6-10 балів

– Студент не розкрив суті теоретичного питання і допустив грубі помилки при формулюванні висновків не тільки при самостійному розгляді питання, але і з урахування наведених викладачем запитань. На додаткові питання викладача студент не відповідає або відповідає з грубими помилкам - 0-5 балів.

Підсумкова оцінка з дисципліни визначається як сума балів за видами поточного контролю змістового модуля 1.

Порядок зарахування пропущених занять. Пропущені лекції та практичні заняття, незалежно від причини пропуску, студент відпрацьовує викладачеві (реферат або презентація за темами занять, за вибором студента) згідно з графіком консультацій.

11. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна

1. Економіка будівництва: Навчальний посібник / За загальною редакцією К.В.Ізмайлової. – К.: КНУБА, 2008. – 172 с.
2. Рогожин П.С. Економіка будівельних організацій / П.С. Рогожин, А.Ф. Гойко. – К.: Вид. дім «Скарби», 2003. – 448 с.
3. Економіка будівництва: навч. посіб. / В.С. Степура, Н.В. Кужель, О.Г. Серова. – К.: НАУ, 2013. – 160 с.
4. ДСТУ Б Д.1.1-1:2013 «Правила визначення вартості будівництва». К. Мінрегіон України, 2013р.
5. ДСТУ-Н Б Д.1.1-2:2013 «Настанова щодо визначення прямих витрат у вартості будівництва» К., Мінрегіон України, 2013р.
6. ДСТУ-Н Б Д.1.1-3:2013 «Настанова щодо визначення загальновиробничих і адміністративних витрат та прибутку у вартості будівництва» К., Мінрегіон України, 2013р.
7. ДСТУ-Н Б Д.1.1-4:2013 «Настанова щодо визначення вартості експлуатації будівельних машин та механізмів у вартості будівництва» К., Мінрегіон України, 2013р.
8. ДСТУ-Н Б Д.1.1-5:2013 «Настанова щодо визначення розміру коштів на титульні тимчасові будівлі та споруди і інші витрати у вартості будівництва» К., Мінрегіон України, 2013р.
9. ДСТУ-Н Б Д.1.1-6:2013 «Настанова щодо розроблення ресурсних елементних кошторисних норм на будівельні роботи» К., Мінрегіон України, 2013р.
10. ДСТУ Б Д.1.1-7:2013 «Правила визначення вартості проектно-вишукувальних робіт та експертизи проектної документації на будівництво» К., Мінрегіон України, 2013р.
11. ДСТУ Б Д.2.7-1:2012 «Ресурсні кошторисні норми експлуатації будівельних машин і механізмів» К., Мінрегіон України, 2013р.
12. ДСТУ-Н Б Д.1.1-9:2013 «Настанова щодо визначення вартості та трудомісткості робіт з перевезення будівельних вантажів власним автомобільним транспортом будівельних організацій при складанні договірної ціни та проведенні взаєморозрахунків за обсяги виконаних робіт» К., Мінрегіон України, 2013р.
13. ДСТУ Б Д.2.2-1-47:2012 «Ресурсні елементні кошторисні норми на будівельні роботи» К. Мінрегіон України, 2012р.
14. ДСТУ-Н Б Д.2.2-48:2012 «Вказівки щодо застосування ресурсних елементних кошторисних норм на будівельні роботи» К., Мінрегіон України, 2013р.
15. Посібник з розробки кошторисно-договірної документації./ Навчальний посібник. Галич Е.Г. Залунін В.Ф., Бичкова Т.П. Дніпропетровськ, 2016. – 122с.

Допоміжна

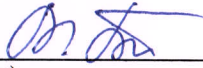
1. ДСТУ-Н Б В.1.2-16:2013 «Визначення класу наслідків (відповідальності) та категорії складності об'єктів будівництва» К., Мінрегіон України, 2013г.
2. Методичні рекомендації з формування собівартості будівельно-монтажних робіт (3 ред.), затверджені наказом Мінрегіонбуду від 31.12.2010р. № 573.
3. Методическое пособие. Правила определения стоимости строительства /Сост. Е.Г. Ястремская, Н.В. Доленко, В.В. Гончаренко, Е.А. Привалова, А.М. Трофимова - К.: НПФ «Инпроект», 2012. - 512 с.
4. Посібник з розробки кошторисно-договірної документації./ Навчальний посібник. II частина. Галич Е.Г. Залунін В.Ф., Бичкова Т.П. Дніпропетровськ, 2015.- 103 с.
5. Беркута А.В., Губень П.И., Шарапова Т.А. Формирование ценообразования и взаимоотношений в строительстве. -- К.: Инпроект, 2000. – 432 с.
6. Ізмайлова К.В. Фінансовий аналіз у будівництві: Навчальний посібник. – К.: Кондор, 2007. – 236 с.

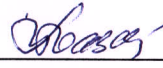
7. Общие условия заключения и выполнения договоров подряда в капитальном строительстве. Утверждены Постановлением КМУ от 01.08.05 г. № 668

8. Ціноутворення в будівництві. Збірка офіційних документів і роз'яснень. Держбуд України. Випуски №1 -№12, 2001-2017 р., НПФ «ИНПРОЕКТ». Київ.

12. INTERNET-РЕСУРСИ

1. Державна служба статистики. <http://www.ukrstat.gov.ua/>
2. Законодавча база України <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/>
3. Державні будівельні норми України <http://dbn.at.ua/>
4. Мінрегіон України <http://www.minregion.gov.ua/>
5. Державна архітектурно-будівельна інспекція України <http://www.dabi.gov.ua>

Розробник _____ _____ (М.О. Бородін)
(підпис)

Гарант освітньої програми _____ _____ (Г. В. Ползікова)
(підпис)

Силабус затверджено на засіданні кафедри
економіки та підприємництва
Протокол від «12» вересня 2019 року № 2